

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «НУШ:
організація освітнього процесу у 8 класі»

Розробник(и): ФОП Мамченко Тетяна Сергіївна, ЄДРПОУ 2794313823

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Т. С. Мамченко

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Актуальність програми зумовлена поглибленням компетентнісного підходу та міжпредметної інтеграції у 8 класі НУШ.

Цільова група: Вчителі 8 класу закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06–1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Забезпечення готовності педагогів до реалізації стандартів НУШ у 8 класі.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Компетентнісне навчання
- Інтегровані підходи
- Оцінювання навчальних досягнень

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- методична компетентність
- інтегративна компетентність
- цифрова компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Педагоги зможуть організовувати навчання відповідно до вимог НУШ у 8 класі.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання

здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Освітні виклики у 8 класі НУШ: Перехід до компетентнісного навчання, труднощі та перспективи.	1	1-29	2-30
2	Педагогічний менеджмент у 8 класі: як організувати навчальний простір та підтримувати дисципліну.	1	1-29	2-30
3	Експериментальні завдання з фізики як засіб формування у здобувачів освіти ключових компетентностей на прикладі 8 класу НУШ.	1	1-29	2-30
4	Формування наскрізних умінь учнів на уроках мистецтва у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30
5	Дидактичний потенціал BRISK: створення навчального контенту для уроків Основи здоров'я у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30
6	Формування дослідницького ставлення до життя на уроках хімії у 8 класі: виклики НУШ в експериментуванні	1	1-29	2-30
7	Діалог культур: зарубіжна література в контексті НУШ у 8 класах.	1	1-29	2-30
8	Розвиток історичної свідомості учнів на уроках історії України у 8 класах НУШ: мета, завдання, прийоми вивчення і запам'ятовування.	1	1-29	2-30
9	Активності на уроках біології у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30
10	Робота з освітніми втратами та оцінювання учнів 8 класу НУШ відповідно до розроблених груп результатів. Розробка робочих аркушів.	1	1-29	2-30
11	Цифрові технології та математичні дослідження на уроках математики у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30
12	Вивчення мовних правил на прикладі прочитаних текстів. Мовно-літературна інтеграція. 8 клас НУШ.	1	1-29	2-30
13	Фізика через експеримент: як перетворити клас на лабораторію у 8 класах НУШ.	1	1-29	2-30
14	Цифрові технології в 'Основах здоров'я': створення плану уроку та тестових завдань для 8 класів НУШ	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
15	Педагогічна майстерність у біології: інтерактивні методи для залучення учнів 8 класів НУШ до природничих наук.	1	1-29	2-30
16	Перевірка та оцінювання знань за європейськими стандартами через ІІІ у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30
17	Методичні знахідки для нового 2025-2026 навчального року в мистецькій освітній галузі 8 клас НУШ	1	1-29	2-30
18	Науково-популярні фільми в реалізації освітніх компонентів НУШ у 8 класі	1	1-29	2-30
19	Цифрова математика у 8 класах НУШ: як зробити уроки цікавішими за TikTok	1	1-29	2-30
20	Географія 8 класу НУШ у вимірі STEM: Від мапи до моделі – як розвивати інженерне мислення та креативність у НУШ	1	1-29	2-30
21	Мовний апгрейд: цікаві практики для 8 класу НУШ з української мови	1	1-29	2-30
22	Критичне мислення і фактчекінг: як навчити учнів перевіряти інформацію	1	1-29	2-30
23	Вау-ефект на уроках 8 класів НУШ: як зробити навчання живим і пізнавальним.	1	1-29	2-30
24	Фізична культура по новому у 8 класах НУШ: інтерактивні вправи, офлайн та онлайн інструменти для активних уроків.	1	1-29	2-30
25	Розвиток цифрової компетентності на уроках математики у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30
26	Творчість технології: сучасні інструменти викладання мистецтва у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30
27	Зелений STEM: поєднуємо біологію, екологію та робототехніку у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30
28	Критичне мислення і фактчекінг: як навчити учнів 8 класів НУШ перевіряти інформацію	1	1-29	2-30
29	Географія без нудьги у 8 класах НУШ: Google Earth, статистика та кейси.	1	1-29	2-30
30	Комунікація, критика, креатив: сучасний урок української мови у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30
31	Оцінювання з іноземної мови за допомогою ІІІ: нові підходи в освітньому процесі у 8 класах НУШ	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Освітні виклики у 8 класі НУШ: Перехід до компетентнісного навчання, труднощі та перспективи.

Ключові питання теми: Компетентнісний підхід: основні принципи та виклики. Інтегровані завдання та міжпредметні зв'язки. Інтерактивні методи, що працюють у 8 класі Використання цифрових технологій у навчанні.

Тема 2. Педагогічний менеджмент у 8 класі: як організувати навчальний простір та підтримувати дисципліну.

Ключові питання теми: Компетентнісний підхід: основні принципи та

виклики. Інтегровані завдання та міжпредметні зв'язки. Інтерактивні методи, що працюють у 8 класі Використання цифрових технологій у навчанні.

Тема 3. Експериментальні завдання з фізики як засіб формування у здобувачів освіти ключових компетентностей на прикладі 8 класу НУШ.

Ключові питання теми: Запропоновані експериментальні завдання з фізики сприятимуть формуванню у здобувачів освіти 8 класу компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій. Школярі вироблятимуть уміння установлювати причиново-наслідкові зв'язки, презентувати результати досліджень.

Тема 4. Формування наскрізних умінь учнів на уроках мистецтва у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Новий етап розвитку наскрізних умінь восьмикласників у мистецькій освітній галузі вимагає окреслити методичні напрями роботи в середніх класах НУШ на основі Державного стандарту базової середньої освіти

Тема 5. Дидактичний потенціал BRISK: створення навчального контенту для уроків Основи здоров'я у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: ознайомлення педагогів з додатком BRISK та з розширенням Chrome для його встановлення; розкрити дидактичний потенціал BRISK; представити алгоритм створення плану уроків, презентації, інтерактивного контенту, тестового контролю тощо для предмету 'Основи здоров'я' 8 клас.

Тема 6. Формування дослідницького ставлення до життя на уроках хімії у 8 класі: виклики НУШ в експериментуванні

Ключові питання теми: Імплементация Концепції 'Нової Української Школи' в базову освіту потребує значної трансформації моделі навчання, надання переваги діяльнісним формам і методам навчання, використання завдань із життєвим змістом, розвиток ініціативності, відповідальності за власну діяльність. У 2025 році в 8 класі вперше хімія викладатиметься за новими модельними програмами. Зміст програм орієнтований на використання діяльнісного, особистісного та компетентісного підходів, а основним методом реалізації програми визначене дослідження, проводити яке на уроці - складне та неоднозначне завдання для кожного педагога. Аналіз навчальних програм, визначення основних можливостей включення в урок дослідження, вивчення кращих практик експериментування стане корисним і актуальним для вчителів.

Тема 7. Діалог культур: зарубіжна література в контексті НУШ у 8 класах.

Ключові питання теми: Концепція НУШ: наскрізні лінії та компетентнісний підхід у викладанні зарубіжної літератури. Поняття «діалог культур» у літературному процесі. Формування ключових компетентностей критичне мислення, емоційний інтелект, креативність, комунікація. Використання сучасних освітніх технологій онлайн-ресурси, інтерактивні платформи, мультимедійний контент.

Тема 8. Розвиток історичної свідомості учнів на уроках історії України у 8 класах НУШ: мета, завдання, прийоми вивчення і запам'ятовування.

Ключові питання теми: Шкільна освіта націлена на формування вільної особистості, що визнає загальнолюдські та національні цінності і керується почуттям громадянської відповідальності. Серед різноманітних видів формування історичної свідомості та наочних засобів використання історичних картин у процесі навчання має особливий ефект, оскільки в даному випадку засвоєння знань відбувається в атмосфері

інтелектуальних, моральних та естетичних переживань. Образне мислення відіграє значну роль у навчанні та вихованні сучасної людини, адже це відповідає законам природи, розвиваючи пам'ять і концентрацію увагу. Слід також зважати на те, що багато понять, узагальнень, що вивчаються в курсі гуманітарних дисциплін, мають певну художньо-образну основу, що сформувалася в учнів у результаті читання літератури, перегляду фільмів, відвідування різноманітних виставок, видовищ, спілкування з друзями. В цьому контексті історичні уявлення школярів можуть бути реалізовані вчителем як з навчальною, так і з виховною метою.

Тема 9. Активності на уроках біології у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Програма містить різноманітні активності для уроків біології у 8 класі НУШ, зокрема інтерактивні дослідження, експерименти та групові проекти. Вона спрямована на розвиток критичного мислення, практичних навичок і зацікавленості учнів у природничих науках.

Тема 10. Робота з освітніми втратами та оцінювання учнів 8 класу НУШ відповідно до розроблених груп результатів. Розробка робочих аркушів.

Ключові питання теми: В сучасних реаліях навчання стало складним процесом, тому вчителі звертають увагу на освітні втрати. Міністерством розроблені групи результатів для оцінювання роботи учнів.

Тема 11. Цифрові технології та математичні дослідження на уроках математики у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Вебінар спрямований на ознайомлення вчителів математики з сучасними цифровими технологіями, які можуть значно покращити навчальний процес у 8 класі відповідно до вимог НУШ. Учасники дізнаються про інструменти для інтерактивного навчання, методи організації математичних досліджень та способи підвищення мотивації учнів через цифрові ресурси. Програма вебінару включає теоретичний і практичний блоки. На початку розглянемо актуальність використання цифрових технологій у викладанні математики. Практичний блок включатиме майстер-клас із використання цифрових інструментів на уроках, розробку фрагментів занять і розбір реальних кейсів. Завершиться вебінар обговоренням викликів і перспектив застосування цифрових технологій, обміном досвідом та рефлексією.

Тема 12. Вивчення мовних правил на прикладі прочитаних текстів. Мовно-літературна інтеграція. 8 клас НУШ.

Ключові питання теми: Реформа НУШ вимагає опанування багатьох компетентностей. Мовно-літературна інтеграція дозволяє показати дітям практично орієнтоване навчання, а не просте заповнювання табличок. Ми поговоримо про конкретні вправи та особливості їхнього складання, враховуючи реальні освітні виклики.

Тема 13. Фізика через експеримент: як перетворити клас на лабораторію у 8 класах НУШ.

Ключові питання теми: Запропоновані експериментальні завдання з фізики сприятимуть формуванню у здобувачів освіти 8 класу компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій. Школярі вироблятимуть уміння установлювати причиново-наслідкові зв'язки, презентувати результати досліджень.

Тема 14. Цифрові технології в 'Основах здоров'я': створення плану уроку та тестових завдань для 8 класів НУШ

Ключові питання теми: ознайомлення педагогів з додатком BRISK та з розширенням Chrome для його встановлення; розкрити дидактичний потенціал BRISK; представити алгоритм створення плану уроків ,

презентації, інтерактивного контенту, тестового контролю тощо для предмету 'Основи здоров'я' 8 клас.

Тема 15. Педагогічна майстерність у біології: інтерактивні методи для залучення учнів 8 класів НУШ до природничих наук.

Ключові питання теми: Програма містить різноманітні активності для уроків біології у 8 класі НУШ, зокрема інтерактивні дослідження, експерименти та групові проекти. Вона спрямована на розвиток критичного мислення, практичних навичок і зацікавленості учнів у природничих науках.

Тема 16. Перевірка та оцінювання знань за європейськими стандартами через ШІ у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Протягом вебінару вчителі розглянуть сучасні підходи до оцінювання рівня володіння іноземною мовою в учнів 8 класу НУШ з використанням технологій штучного інтелекту.

Тема 17. Методичні знахідки для нового 2025-2026 навчального року в мистецькій освітній галузі 8 клас НУШ

Ключові питання теми: Практична робота викладача навчальних дисциплін мистецької освітньої галузі в умовах НУШ - постійний пошук сучасних технологій та методичних засобів формування загальних та спеціальних компетентностей здобувачів на різних рівнях здобуття освіти. Інтерес до викладання інтегрованого курсу 'Мистецтво' в 2025-2026 навчальному році перш за все фокусується на змісті освіти в 8 класі, оскільки педагоги та учні вперше зустрінуться з уроками НУШ Державного стандарту базової середньої освіти.

Тема 18. Науково-популярні фільми в реалізації освітніх компонентів НУШ у 8 класі

Ключові питання теми: Загальні рекомендації до вибору науково-популярних фільмів під час викладання освітніх компонентів програми НУШ у 8 класі. Цільові аспекти використання науково-популярних фільмів з дидактичною метою. Особливості змістового контенту науково-популярних фільмів. Інструменти візуалізації навчально-пізнавальної інформації у науково-популярних фільмах.

Тема 19. Цифрова математика у 8 класах НУШ: як зробити уроки цікавішими за TikTok

Ключові питання теми: Сучасний світ динамічно розвивається, і освіта не може залишатися осторонь цих змін. Цифрові інструменти відіграють ключову роль в організації ефективного навчального процесу, адже мають низку переваг: доступність, наочність, інтерактивність, гнучкість у використанні. У таких умовах учитель має усвідомити важливість інтеграції цифрових технологій в освітню практику, оволодіти сучасними сервісами й платформами, зокрема тими, що використовують елементи машинного навчання, та впевнено використовувати їх для підвищення якості навчання, розвитку критичного мислення й залучення учнів до активної пізнавальної діяльності.

Тема 20. Географія 8 класу НУШ у вимірі STEM: Від мапи до моделі - як розвивати інженерне мислення та креативність у НУШ

Ключові питання теми: План-програма доповіді/тренінгу: 'Географія 8 класу НУШ у вимірі STEM: Від мапи до реальних рішень' I. Вступ: Навіщо STEM у географії НУШ? 5 хв * Значення STEM-освіти в Новій українській школі. * Перетворення географії з описової науки на інструмент для розуміння та формування світу. * Розвиток критичного мислення, аналітичних навичок та вміння вирішувати реальні проблеми. II. Ключові принципи та підходи до інтеграції STEM 10 хв * Як поєднувати STEM-уроки з пленарними заняттями. * Реалізація STEM через проблемно-

орієнтоване навчання та проєктну діяльність. * Міждисциплінарні зв'язки географія + фізика, математика, біологія, інформатика. III. Практичні кейси та приклади уроків 30 хв * Приклад 1: 'Енергетична незалежність: Електростанції в Україні' * Аналіз типів, розміщення та ролі електростанцій. * Використання статистики та карт для оцінки енергетичного балансу. * Приклад 2: 'Водні ресурси: Від водозабезпечення до проблем' * Оцінка забезпеченості регіонів водними ресурсами. * Виявлення проблем водозабезпечення та пропозиції рішень. * Приклад 3: 'Лісові детективи: Моніторинг змін у лісовому покриві' * Практична робота з Google Earth Pro: виявлення та вимірювання площ змін. * Аналіз причин та розробка заходів з лісовідновлення/захисту. STEM-кейси для впровадження короткої огляд: * 'Міський архітектор: Оптимізація транспортної мережі'. * 'Гідрологи-рятувальники: Прогнозуємо та запобігаємо повеням'. * 'Водний патруль: Дослідження якості води'. IV. Сучасні інструменти та онлайн-ресурси 15 хв * Інтерактивні карти: Google My Maps, ArcGIS Online. * Офіційні дані: Сайти Держстату, Міністерства енергетики, Укренерго. * Спеціалізовані ресурси: Національний атлас України, Windy.com. * Важливість використання цих ресурсів для практичної діяльності учнів. V. Питання та обговорення 5 хв

Тема 21. Мовний апгрейд: цікаві практики для 8 класу НУШ з української мови

Ключові питання теми: Розгляд сучасних методик і прийомів подачі мовного матеріалу у 8 класі НУШ; приклади інтерактивних ігор, вправ, кейсів та мовних тренажерів; впровадження медіа-ресурсів і міжпредметних зв'язків; розвиток навичок усного та писемного мовлення через творчі завдання; акценти на критичне мислення, командну взаємодію та компетентнісний підхід до вивчення української мови.

Тема 22. Критичне мислення і фактчекінг: як навчити учнів перевіряти інформацію

Ключові питання теми: Програма передбачає ознайомлення з основами критичного мислення, видами недостовірної інформації, методами перевірки фактів, джерел, фото та відео. Учасники опрацюють онлайн-інструменти фактчекінгу, створять чеклисти, інтерактивні вправи, обговорять приклади уроків, сценарії та симуляцій.

Тема 23. Вау-ефект на уроках 8 класів НУШ: як зробити навчання живим і пізнавальним.

Ключові питання теми: Загальні рекомендації до вибору науково-популярних фільмів під час викладання освітніх компонентів програми НУШ у 8 класі. Цільові аспекти використання науково-популярних фільмів з дидактичною метою. Особливості змістового контенту науково-популярних фільмів. Інструменти візуалізації навчально-пізнавальної інформації у науково-популярних фільмах.

Тема 24. Фізична культура по новому у 8 класах НУШ: інтерактивні вправи, офлайн та онлайн інструменти для активних уроків.

Ключові питання теми: Зміст програми враховує особливості професійної діяльності педагогічного працівника визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Тема 25. Розвиток цифрової компетентності на уроках математики у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Сучасний світ динамічно розвивається, і освіта

не може залишатися осторонь цих змін. Цифрові інструменти відіграють ключову роль в організації ефективного навчального процесу, адже мають низку переваг: доступність, наочність, інтерактивність, гнучкість у використанні. У таких умовах учитель має усвідомити важливість інтеграції цифрових технологій в освітню практику, оволодіти сучасними сервісами й платформами, зокрема тими, що використовують елементи машинного навчання, та впевнено використовувати їх для підвищення якості навчання, розвитку критичного мислення й залучення учнів до активної пізнавальної діяльності.

Тема 26. Творчість технології: сучасні інструменти викладання мистецтва у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Практична робота викладача навчальних дисциплін мистецької освітньої галузі в умовах НУШ - постійний пошук сучасних технологій та методичних засобів формування загальних та спеціальних компетентностей здобувачів на різних рівнях здобуття освіти. Інтерес до викладання інтегрованого курсу 'Мистецтво' в 2025-2026 навчальному році перш за все фокусується на змісті освіти в 8 класі, оскільки педагоги та учні вперше зустрінуться з уроками НУШ Державного стандарту базової середньої освіти.

Тема 27. Зелений STEM: поєднуємо біологію, екологію та робототехніку у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Наука, що об'єднує — це не лише про формули, досліди й мікроскопи. Це про серце нації, про свідомість, що формується в аудиторії класу, і про майбутнє, яке ми створюємо разом із нашими учнями.

Тема 28. Критичне мислення і фактчекінг: як навчити учнів 8 класів НУШ перевіряти інформацію

Ключові питання теми: Програма передбачає ознайомлення з основами критичного мислення, видами недостовірної інформації, методами перевірки фактів, джерел, фото та відео. Учасники опрацюють онлайн-інструменти фактчекінгу, створять чеклісти, інтерактивні вправи, обговорять приклади уроків, сценарії та симуляцій.

Тема 29. Географія без нудьги у 8 класах НУШ: Google Earth, статистика та кейси.

Ключові питання теми: План-програма доповіді/тренінгу: 'Географія 8 класу НУШ у вимірі STEM: Від мапи до реальних рішень' I. Вступ: Навіщо STEM у географії НУШ? 5 хв * Значення STEM-освіти в Новій українській школі. * Перетворення географії з описової науки на інструмент для розуміння та формування світу. * Розвиток критичного мислення, аналітичних навичок та вміння вирішувати реальні проблеми. II. Ключові принципи та підходи до інтеграції STEM 10 хв * Як поєднувати STEM-уроки з пленарними заняттями. * Реалізація STEM через проблемно-орієнтоване навчання та проєктну діяльність. * Міждисциплінарні зв'язки географія + фізика, математика, біологія, інформатика. III. Практичні кейси та приклади уроків 30 хв * Приклад 1: 'Енергетична незалежність: Електростанції в Україні' * Аналіз типів, розміщення та ролі електростанцій. * Використання статистики та карт для оцінки енергетичного балансу. * Приклад 2: 'Водні ресурси: Від водозабезпечення до проблем' * Оцінка забезпеченості регіонів водними ресурсами. * Виявлення проблем водозабезпечення та пропозиції рішень. * Приклад 3: 'Лісові детективи: Моніторинг змін у лісовому покриві' * Практична робота з Google Earth Pro: виявлення та вимірювання площ змін. * Аналіз причин та розробка заходів з лісовідновлення/захисту. STEM-кейси для впровадження короткий огляд: * 'Міський архітектор: Оптимізація транспортної мережі'. * 'Гідроологи-рятувальники: Прогнозуємо та запобігаємо повеням'. * 'Водний патруль: Дослідження якості води'. IV. Сучасні інструменти та онлайн-ресурси 15 хв * Інтерактивні карти: Google My Maps, ArcGIS Online. * Офіційні дані: Сайти

Держстату, Міністерства енергетики, Укренерго. * Спеціалізовані ресурси: Національний атлас України, Windy.com. * Важливість використання цих ресурсів для практичної діяльності учнів. V. Питання та обговорення 5 хв

Тема 30. Комунікація, критика, креатив: сучасний урок української мови у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Розгляд сучасних методик і прийомів подачі мовного матеріалу у 8 класі НУШ; приклади інтерактивних ігор, вправ, кейсів та мовних тренажерів; впровадження медіа-ресурсів і міжпредметних зв'язків; розвиток навичок усного та писемного мовлення через творчі завдання; акценти на критичне мислення, командну взаємодію та компетентнісний підхід до вивчення української мови.

Тема 31. Оцінювання з іноземної мови за допомогою ШІ: нові підходи в освітньому процесі у 8 класах НУШ

Ключові питання теми: Зміст заходу:

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи : методичні рекомендації / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. - К., 2019. - 47 с.
2. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. Київ.: Сфера, 1998. 342 с.
3. Академічна доброчесність у середній школі: методичні рекомендації. URL: <https://tinyurl.com/chesnist>
4. Алгоритм дій місцевих органів виконавчої влади органів місцевого самоврядування, органів управління освітою, керівників закладів освіти щодо забезпечення укриття учасників освітнього процесу. URL: <https://bit.ly/3YnKDDS>
5. Андрющенко О.О. Сутність феномену «рефлексивні вміння педагога». Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній

школах. Запоріжжя, 2016. Вип. 51 (104). С. 67-73.

6. Арват Ф. С., Коваленко Є. І., Кириленко С. В., Щербань П. М. Культура спілкування : навч. метод. посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 328 с.
7. Барна І.В. Біологія: довідник школяра та абітурієнта / І. Барна. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. 768 с.
8. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: <https://bit.ly/3YITGVN>
9. Безпечна і дружна до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.Пономаренко, Т.Воронцова, О.Сакович. URL: <http://surl.li/dwuik>
10. Біла книга. Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів./Дж.М.Зош, Е.Дж.Хопкінс, Х.Дженсен, К.Лю, Д.Ніл, К.Хірш-Пасек, С.Л.Соліс, Д.Вайтбред. The LEGO Foundation, 2017. 39 с. URL: <https://cutt.ly/h1FRr1i>
11. Бобровський М. В. Внутрішня система забезпечення якості освіти : абетка для директора / Бобровський М. В., Горбачов С. І.. Заплотинська О. О. // Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. - Київ : Державна служба якості освіти, 2019. -240 с.
12. Богомолець О. В. та ін. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) : посібник / за ред. Богомолець О.В., Рошніна Г.Г. Київ : Юстон, 2016. 211 с. : іл.
13. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3VurpwoI>
14. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В., Чуєв П.М. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3VurpwoI>
15. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент : навч. посіб. 2-ге вид., перероб та доповн. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 388 с.
16. Бондарчук Л. І. Методику підказує текст/навчальний посібник. Тернопіль: Мальва. ОСО, 2001. 160 с.
17. Бондарчук О.І., Нежинська О.О. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації: спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ, 2017. 36 с.
18. Бріер Д., Скотт К. Основи травмофокусованої психотерапії. Львів : Свічадо, 2015. 448 с.
19. Величко Л.П. Інтегративні завдання на основі синхроністичної таблиці / Біологія і хімія в рідній шк. 2017. №5. С. 29-32.
20. Від керівника до лідера : практичні поради для 57 директорів шкіл та керівників відділів освіти / Анна Уварова, Поліна Гоч. - Київ : Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2019. - 60 с. - URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12,2019.pdf>
21. Воронова С. В. Коуч-технологія для директора школи. Управління школою. 2018. №31-33. С. 80-94.
22. Все для школи: графіка, оформлення, дизайн. URL: <http://all-for-schools.blogspot.com>
23. Вчимося читати. Навч.-розв. посіб. для дітей 4-6 років. У двох частинах. К.: «Фенікс», 2020. Ч.1. 272с. з іл. <https://www.shelestova.com.ua/product/vchymosya-chytaty/>
24. Гондарева Г. В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. Таврійський вісник освіти, 2013. № 2. С. 260-264.
25. Гондарева Г.В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. Таврійський вісник освіти. 2013. № 2. С. 260-264.
26. Гра по-новому, навчання по-іншому : методичний посібник /упор. О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с. URL: <https://cutt.ly/70zsIND>
27. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>
28. Гуревич Р. С. Формування інформаційної компетентності майбутніх

учителів засобами мультимедійних технологій. Наукові записки. Серія: Педагогіка. 2007. С. 38-41.

29. Даниленко Л.І. Інтеграція знань у профільному навчанні біології (10-11 класи): навч.-метод. посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: ЧОІПОПП, 2014. 72 с.
30. Даниленко Л.І. Національно-патріотичне виховання учнів на уроках біології: метод. посібник / Л.І. Даниленко, С.О. Гончаренко, Т.В. Громова та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2017. 79 с.
31. Даниленко Л.І. Фізика на уроках біології: 7-9 класи /авт.-упор. Л.І. Даниленко. Київ: Шк. світ, 2011. 120 с.
32. Дардан Т. С. Комплексні, інтегровані уроки як засіб розвитку креативності школярів. Обдарована дитина. 2013. № 5. С. 17-21.
33. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
34. Державний стандарт початкової освіти : Постанова КМУ від 21.02.2018 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
35. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://surl.li/wqqd>
36. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
37. Етика ділового спілкування : навч. посібник [Воронкова В.Г. Беліченко А.Г., Мельник В.В., Ажажа М.А.]. Київ: Магнолія, 2006, 2019. 312 с.
38. Єльнікова Г. Управлінська культура керівника загальноосвітнього навчального закладу. Управлінська компетентність. Київ, 2005. 128 с. (Б-ка «Шкільний світ»). С. 102-109.
39. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання. URL: <https://lenvit.ucoz.ua/ZER.pdf>
40. Закони екології Коммонера. URL: <https://bit.ly/3VzEWjA>
41. Збірник документів по організації позашкільної освіти. Київ. 2002. 444с.
42. Зубенко Л. Г., Немцов В. Д. Культура ділового спілкування : навч. посіб. Київ: «Ексоб», 2002. 200 с.
43. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування : навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
44. Зцілення травм війни: психосоціальний аспект / автор-упор. Т. Артеменко. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2022. 80 с. URL: <http://oipopp.ed-sp.net/?q=node/76861>
45. Інструменти для оцінювання рівня безпеки, комфорту та здоров'я школи і планування змін. URL: <https://bit.ly/3kLtGkM>
46. Інтегровані завдання для молодших школярів: цікаво, пізнавально, креативно. / Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси: видавництво КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», 2022. 70 с.
47. Калініна Л. М. Реформування освіти в Чеській республіці. Вересень. 2013. № 1-2 (62-63). С. 10-24.
48. Калошин В.Ф. До навчання творчого мислення. Управління школою : основа професійного зростання. 2015. № 19-21. С. 68-73.
49. Кальчева О.Ю., Місяк О.К. Методичний посібник до програми «Управління гнівом». Київ, 2015. 60 с.
50. Керівництво з проведення інтерв'їв та супервізій / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>
51. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2017. 216 с.
52. Коберник І., Краснова К. Ефективні комунікації для освітніх управлінців : посіб. URL: <https://bit.ly/37kGdnf>
53. Коберник О. М. Проективна педагогіка і національна школа. Шлях освіти. 2006. № 7. С. 7-9.

54. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>
55. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>. Дата перегляду: 30.11.2022.
56. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с. 193-280.
57. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, №34-35, ст. 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
58. Конвенція про права дитини. 1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
59. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
60. Копосов П. Нова українська школа : дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Фабула», 2021. 160 с.
61. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
62. Кочкурова О. В. Динаміка професійної ідентичності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 12. Вип. 25 (49). Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. С. 200-205.
63. Кремень В. Г. Світ знання : людина, наука, освіта. Київ : Знання України, 2016. 87 с.
64. Крутий К.Л., Стеценко І.Б. Парціальна програма формування культури інженерного мислення в дітей передшкільного віку «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт». Освітній напрям «Технології або Таємничі перетворення». Запоріжжя: ТОВ«ЛПРС» ЛТД, 2020. 192 с.
65. Кугуєнко Н.Ф. Активні та інтерактивні методи навчання як фактор забезпечення педагогіки успіху. Джерело пед. майстерності. 2008. № 2. С. 32-37.
66. Ландрет Л. Правильне виховання характеру дітей. / пер. з англ. Степанова В., ВБФ «Східноєвропейська гуманітарна місія», 2017. 224 с.
67. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 284 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2250.pdf>
68. Ларіонова Н. Електронні освітні ігрові ресурси в освітньому процесі початкової школи : науково-методичний посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 96 с.
69. Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Рузакова Г. Г. Етика ділових стосунків : навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. 310 с.
70. Литвиненко Г., Клясен Н. Управління проектами: сутність та особливості застосування в освіті. Рідна школа. 2017. №11-12. С. 39-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2017_11-12_9
71. Ломакович С.В., Панченков О.А., Терещенко В.М. Участь у проєкті PISA як потенційна можливість побачити вітчизняну освіту без «прикрас». Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2015. № 11-12. С. 19-23. URL: <http://surl.li/edkle>
72. Лук'янова Л. Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
73. Лукіна Т. Види моніторингових досліджень / Т. Лукіна ; за заг. ред. О. І. Локшиної // Моніторинг якості освіти : світові досягнення та українські перспективи. - К. : К.І.С. - 2004.-128 с.
74. Любченко Н. В. Потенціал кластерних механізмів в управлінні освітою в умовах децентралізації влади. Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування. 2016. Вип. 2 (31). С. 65-81.
75. Макаренко В.М., Туманцова О.О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків : Вид. група «Основа», 2008. 320 с.
76. Мартинець Л. А. Управління професійним розвитком учителів : навч.-метод. посіб. / Л. А. Мартинець. - Вінниця : ДонНУ, 2016. - 87

с.Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності: стандарти та рекомендації. - URL : <https://cutt.lv/prnvgJh>

77. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
78. Менеджмент та маркетинг в сучасних освітніх організаціях: колект. навч. посіб. / Авт. колектив: за ред. З.В. Рябової. - Київ : НАПН України, Ун-т менедж. освіти, 2021.-273 с.
79. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL: <https://bit.ly/3VVI00D>
80. Мова і міжкультурна комунікація : теорія та практика : колективна монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.
81. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
82. Мойсеюк Неля. Педагогіка. URL: <https://bit.ly/3z9M8cc>
83. Навчальна кінезіологія: проста гімнастика для мозку. URL: <https://bit.ly/3XKqdVt>
84. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа : теорія і практика формуального оцінювання у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти». / О.Фідкевич, Н.Бакуліна. Київ : Генеза, 2019. 64 с.
85. Навчання, досвід, наставництво. Інформаційний бюлетень За медичні права. Квітень 2011. № 4. С. 2-3. URL: <http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/2-3.pdf>
86. Наказ МОНУ № 1313 «Деякі питання організації та проведення супервізії» від 18 жовтня 2019 р. 2020 р., № 69, Т. 1. С.73.
87. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного навчання : навчально-методичний посібник / М. Васьуленко. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
88. Нова українська школа : український правопису системи формування орфографічної компетентності в учнів початкової школи із застосуванням правил українського правопису : навчально-методичний посібник. / Н. Воскресенська, М.Коновалова, І. Літвінова, О.Якименко. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 160 с.
89. Нова українська школа зустрічає першокласників / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 216 с.
90. Нова українська школа: теорія і практика формуального оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / Д.В. Ротфорт, О.М. Гезей, за заг. ред. Л.Д.Покроєвої. Харків : Вид-во «Ранок», 2021.144 с.
91. Новак В. О. Організаційна поведінка: підручник / В. О. Новак, Т.Л.Мостенська, О. В.Ільєнко. Київ: Кондор, 2013. 498 с.
92. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С.36-42.
93. Організація і надання першої медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. II-IV рівня акредитації / В. С. Тарасюк та ін.; ред. В. С. Тарасюк. Вінниця : Нова Книга, 2007. 144 с.: рис., табл.
94. Організація роботи з розв'язання проблеми насильства в школі: навчально-методичний посібник / упорядники: Дубровська Є. В., Ясеновська М. В.; редакційна група: Алексеєнко М. К., Дендебера М. П., Соловйова О. Д. Київ: Huss, 2011. 96 с.
95. Осадчий І.Г. Педагогіка якості освіти: бери й роби. Посібник із менеджменту якості для керівників закладів загальної середньої освіти. Київ: «Видавнича група «Шкільний світ». 2021. 272 с.
96. Освітнє лідерство : від теорії до практики : монографія / За наук. рсд. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. - Київ ; Кривий Ріг : вид. Р. А. Козлова, 2021.

97. Пантелюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ: ЦУЛ, 2020. 224 с.
98. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування у школі – міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EWB2eV>
99. Підприємництво для школярів. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul-3>
100. Піроженко, Т.О., Соловійова, Л.І. та ін. Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі: навчально-методичний посібник. Київ. Видавничий дім «Слово». 2017. 89 с.
101. Пішун С.Г. Позитивний ресурс власного «Я» в координатах професійної діяльності майбутнього педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. Вип. 32. С. 367-372.
102. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади / О. Кириленко, Б. Малиняк, В. Письменний, В. Русіч // Асоціація міст України. - К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015.-396 с. Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч. посіб. Г. П. Васянович. - Львів : Сподом, 2010.-420 с.
103. Половенко О. В. Безперервна освіта педагога за індивідуальною освітньою траєкторією : навчально-методичний посібник / О. В. Половенко, Л. М. Кірішко. - Кропивницький, 2018. - 60 с.
104. Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій : Постанова КМУ від 26.01.2015 р. № 18.
105. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
106. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
107. Про затвердження Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) : Наказ МОН від 14.06.2024 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text>
108. Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
109. Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН від 19.02.2021 №235. URL: <https://bit.ly/3C7tkvQ>
110. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>
111. Про позашкільну освіту : Закон України від 22.06.2000. №1841-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 46, ст. 393. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
112. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
113. Проектування індивідуальної освітньої траєкторії професійного розвитку педагога : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Біла Церква, 13 червня 2019 р.) / Упор. Л. А. Литвиненко. - К., 2019.- 189 с.
114. Пушкарьова Т. О. Педагогічне проектування в системі загальної середньої освіти: теорія і практика: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2017. 308 с.
115. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. І Л. В. Пшенична. - Суми : вид-во «СумДПУ імені А. С. Макаренка», 2016. -

116. Регулююча дія ціннісних орієнтацій у житті дитини: моногр. [Т.О. Піроженко, І.І. Карабаєва, О.Ю. Хартман, Л.І. Соловйова, О.І. Федорчук, Л.Д. Токарева]; за ред. Т.О. Піроженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 222 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/722164/>
117. Редько В. Г. Організація компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. URL: <http://surl.li/eaqrbb>
118. Робінсон К. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту. / переклад з англ. Г. Лелів. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
119. Робінсон К., Ароніка Л. Школа майбутнього. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
120. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.
121. Рябова З.В., Кравченко Г.Ю. Метод проєктів у розвитку якості початкової освіти. Харків : Вид-во «Ранок», 2013. 144 с.
122. С. 9-14.
123. Савченко О.Я. Система міжпредметних завдань на уроках літературного читання : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 104 с.
124. Самооцінювання закладу освіти: ефективний інструмент підвищення управлінської діяльності. URL: <https://bit.ly/3wUZ8lt>
125. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
126. Северинова А.М. Забезпечення ефективного освітнього процесу під час викладання фізики і хімії. Педагогічний вісник. 2020. №3 (101). С.41-45.
127. Скиба М. Цінності в школі – від глухої оборони до навігації в незвіданому. Нова українська школа. URL: <https://bit.ly/3UrXXnA>
128. Скидан М.А., Євдін О.М., Могильниченко В.М., Горіцький О.В., Жихарев О.П., Крикун О.М. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / за заг. редак. М.А. Скидана. Київ: Атіка, 2007. 92 с.
129. Скрипник М. І. Технології професійного розвитку педагогів: методичний порадник. Київ, 2016. 231 с.
130. Спрощене оподаткування – загальноприйнята світова практика. URL: <http://www.academia.org.ua/?p=282>.
131. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с. URL: <https://bit.ly/3uQpsxT>
132. Стрельников В. Ю. Роль емоційного інтелекту у забезпеченні здоров'я людини. Постметодика, 2010. № (6)97. С. 15-21.
133. Тимошко Г. М. Особливості розвитку організаційної культури керівника в системі управління загальноосвітнім навчальним закладом. Вісник післядипломної освіти : зб. наук. пр. / ред. кол.: О. Л. Ануфрієва та ін. Київ, 2005. Вип. 3 (16). 2011. 588 с.
134. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
135. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Київ, 2015. Вип. 83. Част. 2. 224 с. С.102-107.
136. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021 р. № 1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
137. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа» / уклад. : Клокар Н.І., Нікулочкіна О.В., Київ, 2018. 6 с.

138. Удовиська Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407–416.
139. Управління особистими фінансами : навчальний посібник / Н.А. Ясинська. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 352 с.
140. Фасоля А. Читацька компетентність: що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо. Дивослово, № 9. 2017. С. 8–15.
141. Фідкевич О., Богданець-Білоskalенко Н. Нова українська школа : теорія і практика формувального оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2020. 96 с.
142. Філоненко С. Концепція особистості жінки в українській жіночій прозі 90-х років ХХ ст. К.: Ніжин: Аспект, 2006. 158 с.
143. Фінанси : збірник тестових завдань. І. І. Біломістна. Харків : ХІБС УБС НБУ, 2010. 64 с.
144. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт.кол. Київ, 2019. 272 с.
145. Фінансовий сенсей. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/finansovyy-sensey>
146. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. 3б. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34. С.133-139.
147. Фісун О.В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. 3б. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34, 133-139.
148. Черкашина Т. В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
149. Шевчук А. С. Дитячі розваги і свята (у схемах, таблицях, визначеннях, сценаріях) : навч.метод. посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2020. 336 с.
150. Штомпка П. Доверие в эпоху глобализации. Социальная политика и социология. 2006. № 4. С. 8-15.
151. Що таке педагогіка партнерства: правила сучасного викладання. URL: <https://bit.ly/3HjoQoF>
152. Щодо нагальних питань впровадження Закону України «Про повну загальну середню освіту» : лист МОН від 08.04.2020 №1/9-201. URL: <https://bit.ly/3wlUDiR>
153. Ягенська Г.В. Формування дослідницьких умінь учнів 7-9 класів на уроках та в позакласній роботі з біології / Г.В. Ягенська. Луцьк. 105 с.
154. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71
155. Adizes I. Corporate Lifecycles: How and Why Corporations Grow and Die and What to Do about it. Englewood Cliffs., N.J.: Prentice Hall, 1989, 384 p.
156. Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer. Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs. URL: www.coe.int/lang-cecr
157. Díaz-Corrales, J. La pédagogie différenciée dans le cadre de l'enseignement/ apprentissage du Français Langue Étrangère (Fle). URL: <http://surl.li/dymtd>
158. Frost R. A Task-based approach. URL: <http://surl.li/eakxm>
159. Profil européen pour la formation des enseignants de langue étrangère : un cadre de référence (Le Guide). URL: <http://surl.li/ealao>
160. Pynoos Robert S. & Nader Kathi (1988). Psychological first aid and treatment approach to children exposed to community violence: Research implications. Journal of Traumatic Stress, volume 1, pages 445–473.

161. Rubin, S., & Schechter, N. (1997). Exploring the social construction of bereavement : Perceptions of adjustment and recovery in bereaved men. *American Journal of Orthopsychiatry*, 67, 279-289.
162. Yarborough C. and FedescoH. Motivating Students. URL: <http://surl.li/earpm>

Додаткова література:

1. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. Методичні рекомендації. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. Київ, 2019, 47 с.
2. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. №8-9. С. 9-14.
3. Біла книга. Діяльнісний підхід у школі./ Р. Паркер, Б.С. Томсен. The LEGO Foundation, 2019. 75 с. URL: <https://cutt.ly/H1FE8Wy>
4. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О., Ліннік О. О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ, Державна служба якості освіти, 2021. 350 с.
5. Василенко І. Ю. Тренінг розвитку творчого мислення. Обдарована дитина. 2004. № 5. С. 52-55.
6. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця:ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/2367/D12.pdf> Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник / Н. П. Волкова. - К. : ВЦ «Академія», 2006. - 256 с.
7. Вчимося вчитися та критично мислити. Нестандартні завдання за темами тижнів до курсу «Я досліджую світ». 1 клас. / авт. - упоряд. Н.В.Маценко, Н.В.Свір. Харків : вид. група «Основа», 2019. 133 с.
8. Гайдученко С. О. Мотивація персоналу. Харків : ХНУМГ, 2013. 111 с.
9. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
10. Гуревич Р. С., Скупий О. М. Інформаційно-комунікаційні технології у підготовці майбутніх учителів. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : [зб. наук. пр.] / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. Київ, Вінниця : Планер, 2009. С. 33-36.
11. Даниленко Л.І. Пізнавальні завдання до розділу «Біологічні основи поведінки людини»: навч.-методичний посібник /авт.-укладач Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОПІ, 2013. 64 с.
12. Даниленко Л.І. Світочі української науки: життя та наукова діяльність: метод. посібник /Л.І. Даниленко, І.Ю. Гогайзель, Л.І. Гнед та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПІ Черкаської обласної ради», 2018. 104 с.
13. Данило Косенко. Як створити шкільний простір, що мотивуватиме учнів навчатися. URL: <https://bit.ly/3kM3eY4>
14. Денисенко О. Накази з кадрових питань : оформляємо без помилок І Олександр Денисенко // Практика управління закладом освіти. -2022. - № 1. - URL: <https://rn.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forccDeviceTypec^1>
15. Деякі питання організації та проведення супервізії : наказ МОН від 18.10.2019 №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>
16. Дитяча та юнацька психотерапія. Теорія і практика в сучасних наукових дослідженнях / За заг. ред. Г. Католик. Колективна монографія. Львів : Астролябія, 2012. 312 с.
17. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / М.А. Скидан, О.М. Євдін, В.М. Могильниченко, О.В. Горіцький, О.П. Жихарев, О.М. Крикун; За заг. редакцією к.м.н. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.

18. Досліджуємо світ цікаво : збірник дидактичних матеріалів до навчальних тижнів курсу «Я досліджую світ» за типовою освітньою програмою, розробленою авторським колективом під керівництвом Р.Шияна / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 204 с.
19. Зеленська Л. Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20. 28.
20. Зеленська Л.Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
21. Іванік О. Рівний рівному ; посібник для менторів І Іванік О., Каравай А., Гейнек- Дагаргулія М., Лашук Ю., Кнюпа Ю. - Київ, 2018. - 57 с. - URL : <https://insha-osvita.org/article/posibnYk-dlia-mentoriv-rivnvi-rivnomu/>
22. Календар морально-патріотичних цінностей сучасного школяра: науково-методичний посібник / Н.М. Степанова, В.С. Кудін. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 152с.
23. Клокар Н. І. Освітній кластер як альтернативна модель професійного розвитку керівників закладів освіти. Вісник післядипломної освіти. Серія: Педагогічні науки. 2018. Вип. 6 (35). С. 94-109.
24. Книш І. В. Кліпове мислення як норма та прояв геніальності. Нові виміри духовності на початку ХХІ століття : матеріали VI Міжнародної on-line конференції (24-25 травня 2018 року, Сумський державний університет) / за ред. проф. І. П. Мозгового. Суми : ФОРМ С. П., 2018. С. 48-49.
25. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст. 458.
26. Коноваленко Ю. Тьютори, Едвайсери, Коучі, Фасилітатори, Ментори, Наставники – розбираємось хто це. 2017. URL: <https://bit.ly/3UjIRjX>
27. Концепція «Нова українська школа. (2016, 27 жовтня). URL: <https://bit.ly/3FfTyQo>
28. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. URL: <https://bit.ly/3cp4kEx>
29. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2014. № 2. С. 85-89.
30. Крижанівський В.В. Природнича освіта в умовах реформування Нової української школи. Педагогічний вісник, 2022. № (3)109. С. 32-33.
31. Маршалл Розенберг. Ненасильницьке спілкування. Мова життя. Ранок. 2020. 263 с.
32. Меморандум співпраці між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками. URL: <https://bit.ly/3zxHqYt>
33. Нова українська школа : дидактичні основи STREAM-освіти в початковій школі : навчально-методичний посібник /С.Вакарін. Київ : Саміт-книга, 2021. 144 с.
34. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
35. Онопрієнко О. Дидактико-методичні засади контролю і оцінювання навчальних досягнень молодших школярів : монографія . Київ : Педагогічна думка, 2020. 400 с.
36. Онопрієнко О.В. Інструментарій оцінювання результатів компетентісно орієнтованого навчання молодших школярів : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 72 с.
37. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С.36 - 42.
38. Освітня програма навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3ckLjDp>
39. Повстин О. В. Інтеграція знань як один з дидактичних принципів сучасної освіти. URL: http://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/files/povstyn_10.pdf.

40. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН України від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН України від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
41. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : Наказ МОН від 20.09.2024 №1349. URL: <https://bit.ly/4gz4fh2>
42. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 № 1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
43. Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту : Постанова КМУ від 27.09.2017 №733. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text>
44. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ МОН від 12.10.2022 № 905. URL: <https://bit.ly/3vgA4Fe>
45. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: наказ МОН України від 10.12.2021 № 1340. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
46. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
47. Програма PISA (програма міжнародного оцінювання учнів). Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2011. № 11-12. С. 39-68. URL: <http://surl.li/edklu>
48. Рай М. Компас цінностей. Уроки 101 країни про цілі, лідерство і життя. Yakaboo Publishing, 2021. 368 с.
49. Регулююча дія ціннісних орієнтацій у житті дитини: моногр. [Т.О. Піроженко, І.І. Карабаєва, О.Ю. Хартман, Л.І. Соловйова, О.І. Федорчук, Л.Д. Токарева]; за ред. Т.О. Піроженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 222 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/722164/>.
50. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
51. Северинова А.М. Безперервний характер освоєння системи фізичних знань – основа фізичної грамотності. Педагогічний вісник. 2021. №3 (105). С.42-44.
52. Сеїтосманов А., Фасоля О. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Київ, 2017. 128 с.
53. Сенчина Н. Г. Формування педагогічної рефлексії учителів гуманітарних спеціальностей у післядипломній освіті : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2019. 22 с.
54. Скидан М.А., Євдін О.М. , Могильниченко В.М., Горіцький О.В., Жихарев О.П., Крикун О.М. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / за заг. редак. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
55. Смагіна Т. М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. Розвиток професійної компетентності педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції. Житомир, 2017. С. 21-29.
56. Степаненко О.О. Обґрунтування поняття «тьютор» у освітньо-дослідницькому просторі. Педагогічні науки, 2018. С. 198-204.

57. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8HA1>
58. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
59. Удовицька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407-416.
60. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
61. Фінанси: Практикум: Навч.посіб. Азаренкова Г.М., Борисенко І.І. Київ: Знання, 2008. 279 с.
62. Цифрова трансформація освіти і науки [Електронний ресурс] : сайт. URL: <https://bit.ly/3iZgvys>
63. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології. Навч. посіб. Київ : Академвидання, 2012. 224 с.
64. Шамрай С.М. Біологічні експерименти в школі / С.М. Шамрай, К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2003. 96 с.
65. Яременко Н.В. Дозвіллезнавство. Навчальний посібник. Фастів. «Поліфаст».2007.459с
66. Boissard P. L'évaluation formative: un outil de progression. URL: <http://surl.li/ealag>
67. Capt V. L'enseignement du français et le défi du numérique. URL: <http://surl.li/earop>
68. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors. URL: www.coe.int/lang-cefr
69. Smit R. Formative Beurteilung im kompetenz- und standardorientierten Unterricht. URL: <http://surl.li/eakye>
70. What Is Flipped Learning? URL: <http://surl.li/eakyu>